

[Henning Haste.]

Jeg hører nu ganske vist til de Optimister, der tror paa, at dette ugunstige Forhold ikke vil vedvare. Jeg tror, at den almindelige Tendens under en Krig vil være i Favør af Fødevarerpriserne, og at danske Landbrugsprodukter vil vise sig at være saa værdifulde for de krigsførende og andre, at en rimelig Pris, altsaa en Pris, der staar i Forhold til Omkostningerne, vil opnaas paa længere Sigt. Andet og mere ønsker Danmark ej heller at opnaa, og der vil være Grund til fra vor Side at gøre de krigsførende Magter opmærksomme paa, at vi i Danmark ikke stiler efter at skære en bred Rem af deres Hud, at vi kun er indstillede paa selv at kunne leve taaleligt, men at de krigsførende til Gengæld ogsaa maa forstaa, at Danmark ikke kan levere sine Varer til Underskudspriser.

Spørgsmaalet, om Priserne vil blive forbedret, er imidlertid kun et Haab eller en Tro. Ingen tør med Sikkerhed udtale sig om noget som helst fremtidigt. Foreløbig maa vi regne med den ugunstige Udvikling, der har fundet Sted; det er den Kendsgerning, vi har at tage Stilling til, naar vor økonomiske Politik skal udformes.

Nu er det jo ikke her i Rigsdagen, de afgørende Beslutninger om denne Politik træffes. Det er Nationalbankens Ledelse og Regeringen, der bestemmer, efter hvilke Linier der skal handles. Naar vi tænker paa de afgørende Spørgsmaal, som saa at sige er den Tap, hvorom vor Økonomi drejer sig: Diskontopolitikken, Kreditindskrænkning eller -udvidelse, Indfyldelse paa Importens Art, Størrelse og Oprindelse, saa er det ikke Folketinget og Landstinget, saa er det Regeringen og Nationalbanken, der har det afgørende Ord. Jeg beklager mig ikke derover, jeg konstaterer det blot som et Faktum. Vor Op-gave, og specielt Oppositionens, bliver da den at sige vor Mening til den højtærede Regering om, hvad vi mener der bør gøres, og at rejse Kritik over for muligt begaaede Fejl.

Det første Spørgsmaal, som i denne Forbindelse rejser sig, er, om det i den økonomiske Situation er forstandigt at holde igen paa Indkøb af de udenlandske Varer, som det syntes det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch gjorde sig til Talsmand for. Besvarelsen af dette Spørgsmaal er i første Række afhængig af, om man anser et Prisfald for disse Varer for sandsynligt. Gør man det, maa man naturligvis vente, men i modsat Fald, hvis man altsaa mener, at Priserne vil stige, eller hvis man endog

vil forudse som en Mulighed, at Tilførslerne hindres, saa maa det være afgjort rigtigt hurtigst at sikre sig de Forsyninger, som staar til Disposition. Jeg er ikke blind for, at der er gjort store Indhug i den Valutareserve, vi raadede over, og jeg forstaa meget vel, at den udenlandske Kredit, man for Tiden kan vente at opnaa, er begrænset, men jeg vil dog i denne Forbindelse tillade mig at pege paa den Valutareserve, vi besidder i Nationalbankens Guldbeholdning, til en Værdi af op mod 300 Mill. Kr. Jeg ved vel, at gældende Lov fastsætter et vist Forhold mellem Seddelmængden og Guldbeholdningen, og at Lovgivningsmagtens Sanktion kræves til en Ændring, men Spørgsmaalet er netop, om ikke en saadan Sanktion bør søges opnaaet.

Der er næppe nogen, som i Dag turde paastaa, at der ikke kan opretholdes et fuldt solidt og betryggende Pengevæsen, uden at der ligger saa meget som een Guld-krone i Nationalbankens Kældere, tværtimod har mangfoldige Stater bevist, at de var i Stand til at opretholde et Pengevæsen uden nogen Tilknytning til Guldet. Erfaringerne har desuden vist, at den delvise Gulddæknings System er brudt sammen, hver eneste Gang det blev sat paa Prøve. Hver Gang Vanskelighederne indtraadte og Pengesedlernes Indehavere krævede Omveksling af Sedlerne til Guld, traadte Staten imellem og sagde: Det var skam ikke Meningen; i fredelige Dage, naar det ingen Interesse har, kan du nok faa Guld for dine Sedler, men det gælder ikke den Dag, da Guldet er mere værd end Sedlerne. Jeg ønsker i hvert Fald at rejse Spørgsmaalet om Guldet som Valutareserve, og jeg vil gerne understrege, at vi ikke kan lade os slaa med Panik af de Oplysninger, der er til vor Raadighed om Valutasituationen.

I denne Forbindelse vil jeg gerne bede den højtærede Handelsminister give Tinget og Offentligheden en fuldstændig Redegørelse for Valutasituationen her i Landet. De Meddelelser, som Valutakontorets Pressebureau har udsendt, er ikke tilfredsstillende; herom kan jeg forsikre den højtærede Minister.

Den udmærkede nationaløkonomiske Skribent A. C. Kaarsen — og for øvrigt ogsaa „Nationaltidende“ — har for nylig offentligt henledet Opmærksomheden paa, at det svenske Statslaan paa 30 Millioner svenske Kroner ikke har passeret Bankernes Balancer, og med fuld Ret spørger A. C. Kaarsen, og jeg retter herved dette Spørgsmaal til den højtærede Minister: Hvorledes